

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra antropologie

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE posudek oponenta

Práci předložil student: Patrik Mik

Název práce: Guerrilla Gardening jako forma prostorové sociální rezistence

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci ve firmě): Ondřej Hejnal

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Cílem práce je „nalézt teoretický rámec pro prostor a místo, který by bylo možno aplikovat na fenomén Guerrilla Gardening. Dalším krokem bude za využití kritické analýzy literatury se pokusit definovat tento fenomén a podchytit jej v kontextu širšího proudu urbánního zemědělství, na nějž toto partyzánské zahradničení navazuje. Také se hodlám pokusit nalézt ideové základy tohoto způsobu zahradničení. Dalším úkolem je pak nalézt možné projevy prostorové rezistence v rámci tohoto fenoménu“ (str. 1). Práce je tedy explicitně teoretická. Přestože se autor pokusil o vlastní empirický výzkum formou rozhovorů s (dvěma) aktéry Guerilla Gardeningu, tato data netvoří stěžejní část textu (pouze str. 32-33 a několik „přílepků“ v teoretických částech). Budeme-li považovat práci za teoretickou, cíl byl splněn.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Práce je členěna do pod/kapitol odpovídající vytyčeným cílům. Po úvodu následují metodologická část, teoretický rámec pro místo a prostor (definice místa, transgrese atd.), Guerrilla Gardening (ideologické zázemí, městské zázemí atd.) a závěrečné shrnutí. Práce je teoretického charakteru. Analýza vlastního empirického materiálu zabírá pouhých 6,1% celého textu. To je však s ohledem na přiznanou teoretičnost práce irelevantní informace. Otázkou spíše zůstává, zdali bylo vůbec nutné do textu „vlastní výzkum“ zařazovat. Práce obsahuje jeden převzatý obrázek a jednu převzatou tabulku. Obrázků „partyzánských zahrádek“ bych očekával více. Ovšem to je otázka vkusu.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Práce je obecně napsána stylisticky náročným jazykem (patrně ovlivněným četbou M. de Certeaua), který v některých pasážích brání porozumění, co danou větou autor ne/myslel. Například: „Pochybným se stává i město, protože je také jen právně vymezeným termínem, který neodpovídá realitě, která však sama neexistuje“ (str. 26). V prvním kroku je právní definice špatná, protože nekoresponduje s realitou (což je mimochodem velmi pozitivistický argument) a v druhém je popřena sama realita, což neguje smysluplnost prvního kroku. Nebo: „Nejúspěšnější ideologie si nenárokují přirozenost a ta nejsilnější očekávání zůstávají nepostřehnutelná“ (str. 9). Ovšem některá očekávání jsou „nepostřehnutelná“ právě proto, že je ideologie považuje za přirozená. Anebo: „Nevytváří antropolog právě tím, že popisuje každodenní praktiky jazykem, který je většinou odlišný od jazyka těchto praktik,

praktiky, které se na jednotlivých místech nakonec neodehrávají?" (str. 10) Předpoklad této věty tkví v tom, že existuje jakýsi „přirozený“ jazyk praktik daného místa – opět pozitivistický argument. Přestože autor správně popisuje rozdíl mezi transgresí a rezistencí, v některých pasážích si protiče: „Transgrese je na rozdíl od resistance *nevědomá*, je aktérům přispaná [sic] dominantními aktéry či institucemi (tisk, zákon, vláda). Jimi je rozeznána jako překročení hranice. Odpovědí těchto aktérů [kterých? – O. H.] je *vědomá transgrese* čili jistá forma odporu, kterou vymezí místo následného bojiště“ (str. 13, kurzíva moje). Vědomá transgrese je, jak plyne z první části citované pasáže, protimluv.

Další problém spatřuji v definici prostoru. Autor mnohokrát píše, že místo je (stručně řečeno) část prostoru obdařená významem. Co je ale onen prostor? Autorovi někdy oba termíny splývají: „Člověk ke své existenci potřebuje prostor. Na základě dialogu s prostorem vzniká vztah. Vztah je dialektický a dává konkrétnímu prostředí význam: stává se prostorem“ (str. 34). Pokud je místo definováno významem, pak nerozumím vymezení prostoru, které je rovněž definičně spjato s významem.

Překlepů a gramatických chyb jsem našel pouze 18. Naneštěstí se však vyskytují i na úrovni názvů pod/kapitol (3.1 Místo je když...; 3.1.2 Tedy, místo v prostoru je když...). Citování literatury je korektní. Nicméně není jasné, proč je na straně 14 za slovem „diskurz“ citována Růžičkova a Vašátova přehledová studie o Bourdieum. Patrně zde měla být uvedena Vašátova studie o kritické diskurzivní analýze, která je pouze v seznamu použitých zdrojů, nikoli v textu. Kapitola 4.1 Co je Guerrilla Gardening je uvedena výrokem: „The law is an ass, a rampant ass ... [atd.]“, která je připsána T. Cresswellovi (str. 19). Jejím autorem však není Cresswell, ale jistý farmář Les Atwell, byť v Cresswellovi citovaný. Termínu divoši (str. 16) by slušely uvozovky. Podobně se to má s geny v následujících větách: „Údajně to [Guerrilla Gardening] zkusil [Vojen – jeden z respondentů] a hned ho to chytl (sám si to vysvětluje tím, že to má v genech). V genech to má pravděpodobně i Hanka“ (str. 32). Chápu, že je tato formulace myšlena spíše nadneseně, ale přinejmenším latentně zavání genetickým determinismem. Užití uvozevek by věc projasnilo. Krom toho se kapitoly obvykle neskládají z jediné, byť dlouhé věty (4.2.2 Městské zemědělství, 4.2.2.2 Důsledky).

Metodologická pasáž je velmi stručná. Vzhledem k teoretickému charakteru práce to není nijak překvapivé. Problém je, že autor deklaruje použití obsahové analýzy (str. 3), kterou při analýze nepoužil. Výzkumný soubor zahrnuje pouze dva respondenty, s kterými byly provedeny polostrukturované rozhovory. Za první, není jasné, čeho se týkaly „předem stanovené tematické okruhy“ (str. 3). Za druhé, dva rozhovory jsou poněkud málo. Tomu odpovídá i malá část, která byla věnována jejich analýze. Jestliže byla práce koncipována jako teoretická (a to explicitně byla – viz Cíl práce), rozhovory s aktéry (natož pouze se dvěma) jsou v ní zbytečné. Kdyby je autor z textu vyřadil, nic by se nestalo.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (*celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.*):

Přestože jsem v předcházejících částech posudku vnesl relativně dost kritických výtek, práci považuji v obecné rovině za povedenou. Je vidět, že autor do značné míry porozuměl poměrně složitým konceptům a odvedl na bakalářské práci kus kvalitní práce. Práci vnímám jako snahu o systematizaci a ujasnění si teoretického rámce, který by mohl být ve vztahu k analýze Guerrilla Gardeningu do budoucna nosný, tj. jako první fázi dlouhodobějšího projektu. Doufám tedy, že se tomuto tématu bude autor i nadále badatelsky věnovat (třeba v diplomové práci) a přikloní se k empiričtějšímu přístupu (např. facebooková skupina pražského Guerilla Gardeningu má 1593 členů – pár respondentů či informátorů se snad chytne). Váhal jsem mezi známkou „výborně“ a „velmi dobře“. Nakonec jsem se přiklonil k první možnosti. Budiž to pro autora povzbuzením do další analytické práce.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (*jedna až tři*):

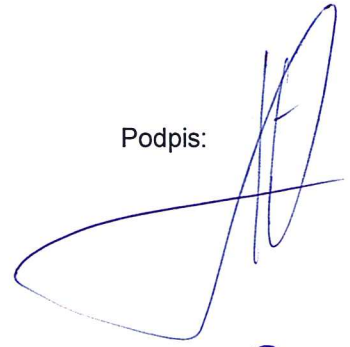

1. Co je dle autora prostor?
2. Používaný termín globální vesnice je poměrně problematický. Jaké výtky se vůči němu nejčastěji vznášejí?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (*výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě*):

Výborně

Datum: 12.5.2013

Podpis:

A large, stylized handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke.A smaller, more legible handwritten signature in blue ink, appearing to read 'K. V. ...'.

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra antropologie